nimmega. Temma üllem murre olli: wõra usfu piddajad taggasi pöörda ehk hukkata. Selle pärrast ta asfutas inkwisitsioni=kohhut (järrelkulaja=kohhut), mis rahwa süddame usfu ülle piddi walwama ja selle järrel kulama. Hirmsamat nuhtlust polle Issanda koggudussel olnud, kui se olli. Usfu=kohhus peti sallaja ja suur wolli olli temma käes. Kui kellegi innimesse peale arwati ehk kaewati, et ta Roma usfust agga wähhä köikunud — se waene widi kohhe kohtu ette; agga seal ei olnud mitte palju küssimist ja kulamist, waid mitmesugguse pinaga käidi innimesse peale. Seks olli seal köiksuggu pinamisse riistu. Selle kohtu ees on luggemata palju surmani waewatud, agga ei kegi, ei kunningadki ei tohtinud küssida: mispärrast tete sedda? Paawst on käskinud! se otsus sulgus küssijate suud, se panni köik rahwast wärrisema ja kartma. Kõige ennamiste Waldlaste „önnistusseks" sai se kurri nõu petud, ja neile tulli nüüd suur hädda. Hea Lioni linna kaupmees olli ammu piddand ärrapõggenema ja olli wõral maal warjupaika leidnud, wimaks ka senna surnud (1197). Agga temma usfu wennad piddid waenlaste wihha katsuma. Mis pagganate kunningad pärrast apostlite aega ristirahwale teggid, kui ristiusk hakkas mailma

pimmedusse sisse paistma, se olli ehk weikene assi selle hädda wastu, mis nüüd ristirahwa käest ristirahwa uskliкude peale tulli.

Sawoia=ma würst wõttis pinaja=ammeti omma holeks. Saddade kaupa pekseti neid werriseks ja wissati siis kiwwidega surnuks; kirriku tornidest kukkutati neid mahha; raud=tangidega kisti nende ihhud katki ja muud hirmsad teud tehti, mis meie ei suda üllespanna egga mõelda. —

Ja hirmsas häddas naad ommeti jäid kindlaks, egga sallanud usku. Üks nende hulgast tunnistas pinajatele öeldes: enneminni lõppewad teil puud ärra meid põlletada, kui et meie hulgas need ärralõppeksid, kes walmis on, Jesusse Kristusse pärrast ennast lasta tullesse heita; pääw päwalt kaswab meie selts ja Jummala sõnna jääb iggaweste.

Ja kust tulli neile se julgus? — Jummala sõnnast, mis iggaweste jääb. Se ellu sõnna ei olnud neil mitte üksi käes ehk paunas, waid südames ja meles. Jubba näggime, et Pühha Kirja ramat sel ajal wägga kallis olli, nõnda et arwaste mõnnel jõudu olli, sedda osta. Peale gi olli waenlastel se kawwalus, et kus nisuguse ramatu leidsid, selle ärrapõlletasid, öiete kül tundes, et kus Jummala sõnna ei olle, seal ka